

Een waarlijk Nederlands bos, bestaande uit beuken en vrij van vreemde en onvaderlandse smetten

Xenofobie in het bos

Buitenlandse experts verbazen zich over onze bossen. Allochtonen worden gekapt, we maken duizenden gezonde bomen dood en laten die gewoon liggen

Simon Rozendaal (met medewerking van Arthur Agterberg)

N iemand durft in Nederland hardop te zeggen dat alle Marokkanen, Turken en Surinamers eigenlijk het land uit moeten. Dan heet je onbeschaafd, xenofob dan wel fascistisch. Er is in de Nederlandse samenleving echter één gebied waar de xenofobie hoogtij viert. Waar niet alleen wordt gezegd dat zo veel mogelijk vreemdelingen het land uit moeten, maar waar dit ook massaal in praktijk wordt gebracht.

Het bos

De afgelopen decennia worden niet-Nederlandse bomen consequent uit de vaderlandse bossen geweerd. Zo'n 30 procent van het Nederlandse bos is van allochtone herkomst (20

procent exotisch loofhout, 10 procent exotisch naaldhout) en dat is volgens de meeste Nederlandse boscologen veel te veel. Vooral de Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten (de op een na grootste bosbezitter van Nederland), maar ook Staatsbosbeheer (de grootste) kappen daarom ongegeneerd bomen zoals de Amerikaanse eik, Corsicaanse den, Japanse lariks en de Douglasspar, plus struiken zoals de Amerikaanse vogelkers.

Henk Siebel, boscoloog van Natuurmonumenten, vindt er geen doekjes om. 'Het is ons beleid om exotische boomsoorten te weren daar waar ze de natuurwaarde negatief beïnvloeden.'

Sommige bomen worden omgezaagd, andere worden 'geringd' (doden door middel van het weghalen van een ring schors rondom de boom) en weer andere (de Amerikaanse

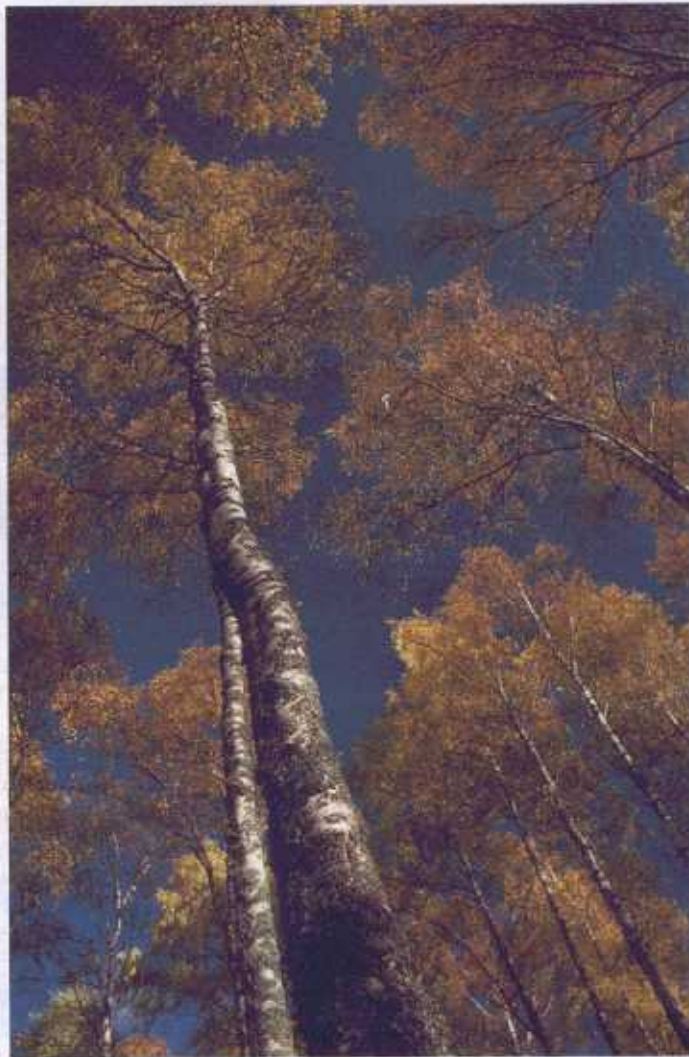
vogelkers) worden met wortel en al verwijderd.

Zowel in het weren van exoten als in het 'ringen' is Nederland gidsland, stelt Patrick Jansen, directeur van Stichting Probos, een bureau dat de cijfers over de Nederlandse bosstand levert aan internationale organisaties. In het buitenland wordt Jansen, zelf aan de Wageningen Universiteit opgeleid als bosbouwer, geregeld aangesproken op het Nederlandse beleid. 'Als buitenlandse collega's horen dat wij per jaar duizenden bomen doodmaken door een stuk schors weg te halen, krijgen ze ogen als schoteltjes.'

Achter het anti-allochtonenbeleid van Natuurmonumenten zit de redenering dat exoten doorgaans slecht zijn voor de biodiversiteit, de variatie in soorten. Elke boomsoort heeft zijn eigen flora en fauna om zich

Hè bah, een allochtoon: de Amerikaanse eik

Gelukkig, een autochtoon: de zilverberk, ook wel ruwe berk geheten

heen. Veel van de exoten zijn in de afgelopen eeuwen hiernaartoe gehaald om economische redenen. Het zijn zogeheten broodbomen: de bomen groeien snel en leveren goed hout.

In de jaren tachtig en negentig van de afgelopen eeuw zijn de economische overwegingen binnen de Nederlandse bosbouw echter naar de achtergrond verdwenen. Sindsdien worden bossen op ecologische overwegingen beheerd. En daarbij scoren de exoten slechter dan autochtone bomen. Om een voorbeeld te geven: op Nederlandse bomen zitten doorgaans meer insecten dan op exoten. In wezen is dit het argument waarom de niet-Nederlandse bomen worden geweerd uit de vaderlandse bossen.

Siebel van Natuurmonumenten: 'Die exoten zijn hier gekomen zonder de insecten en schimmels die hen in hun gebieden van oorsprong onder controle houden. Daarom verminderen ze de biodiversiteit en hebben ze bovendien de neiging om andere bomen te overvleugelen.'

Jansen van Probos vindt dat het anti-exotenbeleid is doorgeslagen. 'Het is bijna een religie geworden.' Hij geeft als voorbeeld de

bomen aan weerszijden van de A50 tussen Arnhem en Apeldoorn. Daar zijn allerlei Douglassparren en Amerikaanse eiken gekapt. 'Er zat één werkelijk magnifieke Amerikaanse eik bij, een hele grote. Ook die is gekapt!'

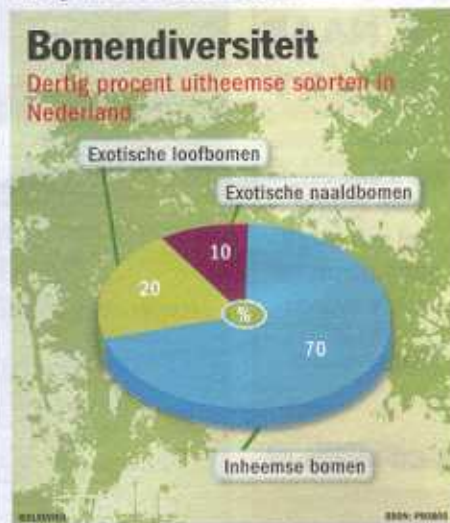
Het argument van biodiversiteit gaat in zo'n geval niet op, vindt Jansen. 'Het is waar dat op inlandse boomsoorten meer biodiver-

siteit voorkomt dan op exoten. Maar op exoten zitten bijvoorbeeld wel heel andere soorten insecten dan op inheemse eiken. Als je, zoals ze langs de A50 hebben gedaan, alle exoten kapt, dan verminder je eigenlijk de biodiversiteit.'

Onder invloed van de kritiek is het beleid van Natuurmonumenten de afgelopen jaren een tikje bijgesteld, geeft Siebel toe. 'We laten vaker dan in het verleden exoten staan.' Op de Veluwe bijvoorbeeld spaart Natuurmonumenten de Amerikaanse eik, ook al is dat een volbloed exoot. Siebel: 'In de holten van oude Amerikaanse eiken huizen vleermuizen en marters, en dat is goed voor de biodiversiteit. Bovendien zijn er op de Veluwe wilde zwijnen die eikels eten en zo voorkomen dat de Amerikaanse eik zich massaal verspreidt.'

Prehistorie

Het gaat overigens goed met de Nederlandse bossen. Er zijn meer bossen en bomen dan ooit in de afgelopen driehonderd jaar. Rond 1800, het historisch dieptepunt, had Nederland nog maar 100.000 hectare bos over van de immense wouden waarmee het land in de

Ook wereldwijd steeds meer bos

Door alle verhalen over het verdwijnen van het tropisch regenwoud kan de indruk ontstaan dat het overal in de wereld slecht gaat met de bossen. Dat is niet het geval. Ondanks de grote problemen met het tropisch regenwoud in landen als Brazilië en Indonesië staat het bos er wereldwijd redelijk goed bij. Van de Europese Unie bestaat 36 procent uit bos en wereldwijd is er sprake van 3,5 miljard hectare bos; dat is bijna 30 procent van het aardoppervlak.

Uit cijfers van de FAO, de Food and Agriculture Organization van de Verenigde Naties, blijkt dat het aantal hectare bos met 2 procent per jaar toeneemt (30 procent in vijftien jaar) en het aantal kubieke meters hout per hectare met 0,3 procent per jaar

Steeds meer bomen (zwarte stippen) in Niger. Boven 2003, onder dezelfde plek in 1975

(4,5 procent in vijftien jaar). Ook een recente studie in het Amerikaanse tijdschrift *Proceedings of the National Academy of Sciences* (PNAS) wijst erop dat er niet alleen sprake is van massale ontbossing (in Brazilië en Indonesië), maar ook van een enorme toename van het aantal bomen en bossen elders in de wereld.

Voorals in de rijkere landen komt er steeds meer bosgebied bij. Die landen kunnen het zich namelijk veroorloven aandacht aan natuur en milieu te schenken. Ook is in West-Europa, Nieuw-Zeeland en Noord-Amerika de landbouwproductie veel efficiënter geworden, waardoor er minder grond nodig is voor de voedselproductie. Daarnaast is er de val van het communisme geweest, waardoor er in Oost-Europa heel veel bos is bijgekomen, omdat ook daar minder landbouwgrond nodig is. Zelfs in snel ontwikkelende landen als China en India neemt de hoeveelheid bos in rap tempo toe.

prehistorie was bedekt. Inmiddels is er weer 360.000 hectare, ruim 10 procent van de totale oppervlakte. Elk jaar groeit het Nederlandse bos met 1.400 hectare.

Niet alleen met de hoeveelheid bos gaat het de goede kant op, ook met de kwaliteit ervan. Zo is er in Nederlandse bossen steeds

vaker dood hout te zien. Vooral sinds de jaren tachtig laten beheerders dode bomen liggen. Alweer iets waarmee het Nederlandse bosbeheer in de wereld voorop heeft gelopen. Jansen van de stichting Probos: 'Het was een flinke cultuuromslag, maar het werkt. De helft van de biodiversiteit in een bos is

immers afhankelijk van dood hout.'

Wel heeft Jansen zorgen over de kwaliteit van het bos. In de eerste plaats zijn de Nederlandse bossen niet erg natuurlijk. 'Het is allemaal cultuurnatuur. Zelfs de bossen in de Belgische Ardennen en de Duitse Eifel zijn aangeplant voor de houtproductie.'

ADVERTENTIE

www.bijzonderezaken.nl - Voor meer info over adverteren in deze rubriek: 010 - 436 91 24

De mooiste aktetassen

www.tassenboetiek.nl

Vereniging van Eigenaren?
Natuurlijk VVE Beheer!!!

Lid NVM
Aangesloten bij Consen
SKW gecertificeerd

Bel gratis
0800-022 30 50

Het allerbeste voor uw wijn!

- Wijnkasten
- Wijnrekken
- Wijnkelders
- Wijnkoeling
- Wijnnissen

www.exaro.nl - 035 - 691 79 32

Voetbal sponsoring!

Goede reclamemogelijkheden bij v.v. NIEUWENHOORN Regionale goedkope reclame bij Top amateurclub.

www.nieuwenhoorn.nl
Informatie:
leo@leovandenbergh.nl

Zeilschool De Veenhoop

- Cursussen voor jongeren van 12-16 en 16-19 jaar
- (Pinkster)kursus voor gezinnen
- Opkomst cursussen 7-12 jaar
- Cadet tweemans jeugdboort 10-13 jaar
- Splash cursus vanaf 13 jaar
- Onze naam staat al 38 jaar borg voor een gedegen opleiding op hoog niveau in een gezellige sfeer
- Polyvalkverhuur, verhuur accommodatie

www.veenhoop.nl

Tel. 0512 461412 Fax 0512 461136 (Fam. Zandstra)

OP ZOEK NAAR EEN PARTNER?

75% slaagt!

Wilt u een eerste stap zetten?
Bel dan gratis
0800-0230595
ook 's avonds en in het weekend

www.mens-en-relatie.nl

MEIS & DELATIE
RELATIEBUREAU
UW VERBODEN RELATIE

"Hoe gezond ben ik eigenlijk?"

Prescan Total Body Scan

www.prescan.nl

Boven: een exoot, de Douglasspar, afkomstig uit Oregon (VS). Onder: de inheemse grove den

Als gevolg daarvan is het vaderlandse bos relatief jong, er zijn weinig oude woudreuzen, en om die reden proberen Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten dat verouderingsproces te versnellen door her en der bomen om te hakken of te 'ringen'. Jansen: 'Ze hebben naar mijn smaak iets te veel haast.'

Ook vraagt hij zich af of de slinger niet naar de andere kant is doorgeslagen, of er momenteel niet te weinig aandacht is voor de economie van het bos. In het verleden stond voorop dat een bos geld moest opbrengen door houtproductie en jachtopbrengsten. Tegenwoordig is ecologie – biodiversiteit en natuurwaarde – dominant. 'We hebben zowel de houtproductie als de jacht de nek omgedraaid. Daarom stellen de opbrengsten in een Nederlands bos nauwelijks meer iets voor.'

Eigenlijk is dat niet duurzaam, vindt Jansen. 'Volgens mijn definitie van duurzaamheid moet een bosbeheerder op eigen benen kunnen staan. Dat is nu niet zo. Momenteel zijn de Nederlandse bossen te afhankelijk van subsidies. Nu is dat geen probleem, omdat Nederland rijk is en de overheid en de politiek genoeg geld overhebben voor de bossen. Maar dat kan in de toekomst veranderen. Bosbeheer is een kwestie van langetermijndenken. Een bos gaat meer dan honderd jaar mee.'

Wat Jansen persoonlijk een mooi bos vindt? 'Een monocultuur van beuken die allemaal even oud zijn. Zo'n kathedralenbos met een gesloten kronendak dat je af en toe nog op de Veluwe tegenkomt. Helaas gaat ook dat verdwijnen. Ook een monocultuur mag niet meer van de huidige boscologen.'

Bekijk zelf bosstatistieken op www.elsevier.nl/bosbeheer

ELSEVIER filmshop

Wekelijks nieuwe acties en aanbiedingen!

A TOUCH OF FROST

samen voor:
€ 39,95

SEIZOEN 1 EN 2

VOOR DE LIEFHEBBERS VAN DETECTIVES MAG EN KAN A TOUCH OF FROST NIET ONTBREKEN IN DE COLLECTIE

De absolute nummer 1 detectiveserie uit Groot-Brittannië! D.I. Jack Frost is in al zijn humeurigheid een onmiskenbaar goede detective. De inspecteur gaat vrijwel altijd op zijn gevoel af, in tegenstelling tot de rest van zijn team – wiens talenten hij menigmaal in twijfel trekt. Lak heeft hij aan de administratieve kant van zijn vak; hij weigert de standaardprocedures daarin te volgen, tot grote irritatie van Superintendent Norman Bullett. Het hoofd van de detectiveafdeling moet niets hebben van het soms zeer arrogante gedrag van zijn werknemer en diens kleurrijke woordkeuzes, maar Frost haalt wel resultaten binnen – en dat is wat telt. In 2006 werd D.I. Frost uitgeroepen tot beste tv-detective – hij hield Sherlock Holmes en Inspector Morse op gepaste afstand achter zich!

DE AVONTUREN VAN EEN MORSIGE DETECTIVE

€ 24,95
PER STUK
EN SAMEN
VOOR MAAR:

€ 39,95

BESTEL SNEL OP WWW.ELSEVIERFILMSHOP.NL OF VUL DE COUPON IN!

GEEN INTERNET? GEEN PROBLEEM!

Hierbij verleen ik een eenmalige machtiging om het aangekruiste bedrag (plus max. € 4,95 verzendkosten) van mijn rekening af te schrijven.

- A Touch of Frost seizoen 1 en 2 € 39,95
- A Touch of Frost seizoen 1 € 24,95
- A Touch of Frost seizoen 2 € 24,95

plus max. € 4,95 verzendkosten

JA, ik meld me aan voor de Elsevier Filmshop digitale nieuwsbrief.

U kunt ook tijdens kantooruren van onze telefonische service gebruik maken: 023 - 540 58 78

Vul de coupon in (postzegel niet nodig) en stuur naar: Elsevier Filmshop, Antwoordnr 1304, 2000 VD Haarlem.

naam: _____

adres: _____

postcode + woonplaats: _____

e-mail adres: _____

telefoonnummer: _____

bank-/girorekening _____

handtekening: _____

www.elsevierfilmshop.nl